

Egy középkori magyar gótikus templom

Bonyhád, ásatás

Néhány héttel ezelőtt, egy út építése közben, 6-700 éves gótikus templom romjaira bukkantak Bonyhád határában, néhány centiméterre a 6-os főúttól. A felfedezés különleges: ritka, hogy egy épületet évszázadokkal később a pusztulás állapotában találjanak meg. Mindez annak köszönhető, hogy a lelet egyszerre fekszik szerencsés és balszerencsés helyen.

A vélhetőleg a XIV. században épített templom szokatlan módon – a Szent István-i törvényekkel szemben – nem egy domb tetejére, hanem éppen annak az alján épült. Azon ugyanis egy stratégiai fontosságú hadi út vezetett keresztül. Ez a közelség pecsételte meg a templom sorsát: a vonuló török hadak az 1500-as évek közepén lerombolták, a tetőt beomlasztották, a maradványokat felégették. A helyiek a pusztítás után elmenekültek. Fekvése miatt maradhatott meg, egy nagyobb esőzés során ugyanis a domboldalról lezúduló sár megrekedt a völgyben. Ez temette be a romokat, így a pusztulás pillanatához közeli állapotában maradt meg az épületet.

A templom 1542-ben pusztult el a középkori településsel együtt, és ez idáig alig lehetett róla tudni valamit, ugyanis másfél méter mély földréteg borította.

A török korban a település elnéptelenedett, lakói kicsit messzebb telepedtek le újra. Így a templomra rakódott rétegek megóvták a gazdag 16. századi leletanyagot. Zárókövek, kapubéllet, boltozati bordák, rózsablak maradványok, Mátyás korabeli ezüstpénzek és egyéb izgalmas faragványok kerültek elő – nagyszerű állapotban.

Az ásatás vezetője a feltárást két kollégájával kezdte meg, de amikor előkerült a templom, a régész szakma összefogott. Az ország legkülönbözőbb tájairól jöttek ide a szakemberek, mert ez olyan ritka helyszín. Ellátogatott ide Buzás Gergely, a Visegrádi Mátyás Király Múzeumból, aki az ország egyik legjobb vizuális rekonstrukcióval foglalkozó szakembere, de a helyiek is rengetegen dolgoztak önkéntesként.

A bonyhádi templom gondosan megépített, nagyméretű templom volt, amelyet fehér, meszelt terazzo padló borított. Sokszögalakú szentélye ma is a 6-os út alatt van.

Sajnos pénz hiányában ezt a fantasztikus leletet betemették, s ma már egy elkerülő, tehermentesítő út fut fölötte.

Hogy mi minden rejtőzik még a mélyben, amely az ásatás néhány napja alatt nem került a felszínre, talán örökre rejtély marad.

Én mégis büszke vagyok erre a páratlan középkori emlékre és remélem, ezután Bonyhád nevének hallatán sokaknak eszébe jut majd a mi gótikus kincsünk.

Készítette: Agócs Olivér

Életkor: 12 év

Lakcím: 7150 Bonyhád, Dr. Kolta László utca 43/B 1/6.

Segítő tanár: Vargáné Erős Éva

Iskola: Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola, Széchenyi István Általános Iskola

